בס"ד

וישלח תשפ"ז
גליון 307

דעם רבינ'ס לוכט

אַיֶּיערֶע קִינְדֶער זָאלְט אִיר מוֹדִיעַ זַיין
וָואס דָא הָאט זִיךְ גִיטָאן (שיהר"ן ר"ט)

דער ריינער קוואל

דָאס פִּינְטֶעלֶע שִׂמְחָה

דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה דֶערְצֵיילְט אוּנְז אַז נָאכְדֶעם וָואס יַעֲקֹב אוּן עֵשָׂו הָאבְּן זִיךְ גֶעטְרָאפְן, אִיז יַעֲקֹב אַרִיבֶּער דֶעם טַייך יַבֹּק אוּן אַרִיבֶּערְגֶעפִירְט זַיין גַאנְצֶע מִשְׁפָּחָה מִיט דִי פַארְמֶעגְן אַרִיבֶּער דֶעם טֵייךְ פַארְגֶעסְנְדִיג דָארְט קְלֵיינֶע קְרִיגֶעלֶעךְ, יַעֲקֹב אָבִינוּ גֵייט צוּרִיק זֵיי נֶעמֶען.

עֶס אִיז אִינְמִיטְן נַאכְט, יַעֲקֹב אָבִינוּ גֶעפִינְט זִיךְ דָארְט אַלֵיין אִינֶעם שְׁטָאק פִינְסְטֶער, פְּלוּצְלִינְג קוּמְט אִים אַנְטְקֶעגְן אַ מַלְאָךְ פוּן עֵשָׂו, עֶר קוּקְט אוֹיס וִוי אַ מֶענְטְשׁ אוּן הֵייבְּט זִיךְ אָן צוּ שְׁלָאגְן מִיט יַעֲקֹב.

דֶער מַלְאָךְ מִיט יַעֲקֹב הָאבְּן זִיךְ אַזוֹי גֶעשְׁלָאגְן, בִּיז דֶער מַלְאָךְ הָאט גֶעזֶען אַז עֶר קֶען נִישְׁט בֵּייקוּמֶען יַעֲקֹב, הָאט עֶר אִים אָנְגֶערִירְט בַּיים קְנֶעכְל פוּן דִי פִיס אוּן יַעֲקֹב אִיז גֶעוָוארְן הִינְקֶעדִיג, אָבֶּער יַעֲקֹב מִיט זַיין גְרוֹיסְן כֹּחַ הָאט אִים נִישְׁט אָפְּגֶעלָאזְט בִּיז דֶער מַלְאָךְ הָאט זִיךְ גֶעבֶּעטְן צוּ אִים "לָאמִיר שׁוֹין גֵיין, סְ'אִיז שׁוֹין פַארְטָאגְס, אִיךְ דַארְף גֵיין זִינְגֶען שִׁירָה". "אִיךְ לָאז דִיר נִישְׁט אָפּ, בִּיז דוּ וֶועסְט מִיר בֶּענְטְשְׁן!" הָאט יַעֲקֹב גֶעעֶנְטְפֶערְט: הָאט אִים דֶער מַלְאָךְ גֶעבֶּענְטְשְׁט אוּן יַעֲקֹב הָאט אִים אָפְּגֶעלָאזְט.

ר' נָתָן טַייטְשְׁט דִי גַאנְצֶע פַּרְשָׁה אַז דִי מִלְחָמָה צְוִוישְׁן יַעֲקֹב מִיטְן שַׂר שֶׁל עֵשָׂו אִיז גֶעוֶוען אַז דֶער שַׂר פוּן עֵשָׂו הָאט גֶעוָואלְט פַארְלֶענְגֶערְן דֶעם גָלוּת, עֵשָׂו הָאט גֶעוָואלְט מֶען זָאל מֶער קַיינְמָאל נִישְׁט קֶענֶען אַרוֹיסְגֵיין פוּן גָלוּת חַס וְשָׁלוֹם. וִויבַּאלְד דֶער זְמַן פוּן דִי גְּאוּלָה אִיז פַארְהוֹילְן הָאט עֶר גֶעטְרַאכְט אַז עֶר וֶועט זִיךְ שְׁטַארְקְן אַנְטְקֶעגְן דִי אִידִישֶׁע קִינְדֶער בִּכְלָלִיּוּת אוּן בִּפְרָטִיּוּת קֶעגְן יֶעדְן אִיד בַּאזוּנְדֶער.

דֶערְפַאר הָאט עֶר זִיךְ גֶעשְׁלָאגְן מִיט יַעֲקֹב וָואס פוּן אִים הֵייבְּט זִיךְ אָן דֶער עִיקָר קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל, וָואס אִיז דִי עִיקָר קְדוּשָׁה? זָאגְט דֶער רֶבִּי אוֹיף עֶטְלִיכֶע פְּלֶעצֶער אַז דָאס אִיז "שִׂמְחָה" אַזוֹי וִוי דֶער פָּסוּק זָאגְט: "יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל".

דִי גַאנְצֶע מִלְחָמָה פוּן עֵשָׂו קֶעגְן יַעֲקֹב אִיז גֶעוֶוען אוֹיף דֶעם פִּינְטֶעלֶע "שִׂמְחָה..." וֶוען דֶער מַלְאַךְ הָאט גֶעזֶען אַז עֶר קֶען נִישְׁט בֵּייקוּמֶען אוּן שֶׁעדִיגְן יַעֲקֹב וָואס אִיז גֶעוֶוען גָאר הֵיילִיג אוּן אָפְּגֶעהִיטְן בִּקְדֻשָּׁה, הָאט עֶר אִים אָנְגֶערִירְט אִין דִי פִיס, זָאגְט אוֹיף דֶעם דֶער מִדְרָשׁ אַז דָאס וַוייזְט אוֹיף דִי לֶעצְטֶערֶע דּוֹרוֹת, עִקְבְתָא דִּמְשִׁיחָא, דָארְט הָאט דֶער מַלְאָךְ זִיךְ גֶעוָואלְט פַארְלֵייגְן, אָבֶּער יַעֲקֹב הָאט זִיךְ קֶעגְן גֶעשְׁטֶעלְט וַוייל

נתנדב לעילוי נשמת ר' משה יוסף ז"ל בן ר' ירוחם שמחה לייב, לזכות שנזכה בקרוב להוציא לאור ספרו הק' פניני נצח, שו"ת על ליקוטי מוהר"ן

עֶר הָאט גֶעוָואלְט אוֹיךְ דִי לֶעצְטֶע דּוֹרוֹת אַרוֹיסְרַאטֶעוֶוען פוּן עֵשָׂו׳ס פוֹיסְט.

דֶער מַלְאַךְ רוּפְט זִיךְ אָן צוּ יַעֲקֹב: "שַׁלְּחֵנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר" טַייטְשׁ ר׳ נָתָן אַז נָאכְדֶעם וָואס דֶער מַלְאָךְ הָאט אָפְּגֶעטוּן דָאס זַייניגֶע אוּן שְׁוֶוער גֶעמַאכְט פַאר׳ן לֶעצְטֶן דּוֹר מִיט עַצְבוּת אוּן בִּיטֶערֶע גָלוּת־פֵּיין הָאט עֶר זִיךְ גֶעוָואלְט אָפְּטוּן פוּן יַעֲקֹב, עֶס אִיז דַאן גֶעוֶוען פַארְטָאגְס וֶוען אִידִישֶׁע קִינְדֶער כַאפְּן דִי צִיצִית מִיט תְּפִלִּין מִיט זְרִיזוּת אוּן פְרֵייד, מֶען זָאגְט דִי פְּסוּקֵי דְזִמְרָה מִיט שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּשִׂמְחָה – וָואס מִיט דֶעם אִיז מֶען מַעְלָה אַלֶע נִיצוֹצִין פוּן דִי קְלִפּוֹת – זָאגְט דֶער מַלְאָךְ: שַׁלְּחֵנִי! אִיךְ דַארְף גֵיין זָאגְן שִׁירָה בְּשִׂמְחָה וַוייל דָאס אִיז דִי גַאנְצֶע חִיוּת פוּן אַ מַלְאָךְ צוּ זִינְגֶען שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּשִׂמְחָה. לַיידֶער זֶענֶען פַארְהַאן מַלְאָכִים וָואס זֶענֶען מְקַטְרֵג אוֹיף אוּנְז קְלֵיינְטְשִׁיגֶע מֶענְטְשֶׁן פוּן דֶער וֶועלְט מִיט אַ טַעֲנָה פוּן מָה אֱנוֹשׁ.. "דֶער מֶענְטְשׁ וָואס אִיז אַיינְגֶעטוּנְקֶן אִין אַלֶע תַּאֲווֹת פוּן דֶער וֶועלְט, עֶר אִיז אֵיין שְׁטִיק עַצְבוּת אוּן נִישְׁט וֶוערְד צוּ זָאגְן שִׁירָה!" טַעֲנֶה׳ן דִי מַלְאָכִים: וָואס דִי מַלְאָכִים וֵוייסְן אָבֶער נִישְׁט אַז אַדְּרַבָּה, דָאס אִיז דֶער עִיקָר לוֹיבּ פוּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וֶוען עֶס קוּמְט אַרוֹיף אַ פְרֵיילִיכֶע מִצְוָה פוּן דֶעם טְרוֹיעֶרִיגֶע וֶועלְט.. וֶוען מִיר זֶענֶען זִיךְ מְחַזֵּק מִיט׳ן כֹּחַ הַצַּדִּיק צוּ אִיבֶּערְדְרֵייעֶן פוּן טְרוֹיעֶר צוּ שִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן.

זָאגְט אִים יַעֲקֹב: "דוּ וִוילְסְט זִיךְ גֵיין אוֹיבְן אִין הִימְל זָאגְן שִׁירָה, אוּן דָא אוֹיף דֶער וֶועלְט וִוילְסְטוּ אַרַיינְוַוארְפְן אִידִישֶׁע קִינְדֶער אִין צַעַר יָגוֹן וַאֲנָחָה, יֶעצְט אִינְדֶערְפְרִי בַּיים אוֹיפְשְׁטֵיין וֶוען דוּ זֶעסְט אַז זֵיי שְׁטַארְקְן זִיךְ מִיט שִׂמְחָה וִוילְסְטוּ אַנְטְלוֹיפְן?" נֵיין! יַעֲקֹב כַאפְּט אִים אָן אוּן זָאגְט אִים: " אִיךְ לָאז דִיר נִישְׁט גֵיין, פַאר דוּ גֶעבְּסְט זֵיי אַ בְּרָכָה" וַוייל אַ בְּרָכָה קוּמְט פוּן שִׂמְחָה, יַעֲקֹב הָאט גֶעוָואלְט אַרַיינְכַאפְּן דִי יָגוֹן וַאֲנָחָה אִין שִׂמְחָה אַרַיין, דֶער שְׁטִיק עֵשָׂו זָאל נִישְׁט הָאבְּן קַיין בְּרֵירָה נָאר צוּ וֶוערְן אַ בֶּענְטְשֶׁער אוּן פְרֵיילִיךְ מַאכְן דִי אִידְן, אַזוֹי וִוי עֶס וֶועט זַיין וֶוען מָשִׁיחַ וֶועט קוּמֶען וֶועלְן דִי גּוֹיִם אַלֵיין קוּמֶען אוּן מְשַׂמֵּחַ זַיין דִי אִידְן.

זָאל דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הֶעלְפְן אַז בְּקָרוֹב זָאל דִי גַאנְצֶע בְּרִיאָה נִתְהַפֵּךְ וֶוערְן צוּ אֵיין שְׁטִיק שִׂמְחָה אוּן פְרֵייד, אַלֶע בַּאשֶׁעפֶּענִישְׁן וֶועלְן אַיינְזֶען אַז עֶס אִיז דָא נָאר אֵיין אֵיינְצִיגֶער בַּאשֶׁעפֶּער אוֹיף דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט.

מיין מעשה'לע

עס שיסט גאר ווייט

דִי וָואךְ בִּין אִיךְ גֶעקוּמֶען אִין חֵדֶר זוּנְטָאג אוּן גֶעדַאוְונְט זֵייעֶר גֶעשְׁמַאק אַז אִיךְ זָאל קֶענֶען לֶערְנֶען. שְׁפֶּעטֶער הָאט אִיךְ זִיךְ צוּ מִיר גֶעטְרַאכְט, 'פַארְוָואס הָאבּ אִיךְ זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ אַזַא פֵיינֶע דַאוֶוענֶען?' הָאבּ אִיךְ זִיךְ דֶערְמַאנְט אַז רַשִׁ"י זָאגְט אוֹיף דִי וֶוערְטֶער 'בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי' אַז דָאס גֵייט אַרוֹיף אוֹיף תְּפִלָּה, פַארְוָואס אִיז תְּפִלָּה צוּגֶעגְלִיכְנְט צוּ אַ קֶשֶׁת אַ פֵייל-אוּן-בּוֹיגְן? וַוייל אַ בּוֹיגְן וִוי מֶער מֶען צִיעֶט עֶס אוֹיס שִׁיסְט עֶס וַוייטֶער אוּן הֶעכֶער, אַזוֹי אוֹיךְ אִיז

מִיט תְּפִלָּה, וִוי מֶער מֶען דַאוְונְט פּוֹעְל׳ט עֶס בֶּעסֶער אוּן עֶס גֵייט הֶעכֶער, דִי וָוארְט הָאט מִיר גֶעגֶעבְּן כֹּחַ צוּ דַאוֶוענֶען גֶעשְׁמַאק.

אַ גְרוֹיסְן יִישַׁר כֹּחַ פַאר דֶעם רֶבִּי׳נְס לִיכְט.

געוויינען דעם גורל

פַּרְשַׁת חַיֵּי שָׂרָה, אִיז גֶעוֶוען אַ גּוֹרָל פּוּן אָבוֹת וּבָנִים בַּיי אוּנְז אִין שׁוּל. דִי זֵייגֶער אִיז שׁוֹין גֶעוֶוען גַאנְץ שְׁפֶּעט הָאט מַיין טַאטֶע גֶעזָאגְט, אַז עֶר וִויל שׁוֹין אַהֵיימְגֵיין. הָאבּ אִיךְ גֶעגֶעבְּן פַארְן מַשְׁגִּיחַ פּוּן דִי אָבוֹת וּבָנִים מַיינֶע קַארְטְלֶעך אוּן אִיךְ גֵיי אַהֵיים. אוֹיפְן וֶועג אַהֵיים הָאבּ אִיךְ מִתְפַּלֵּל גֶעוֶוען צוּם בַּאשֶׁעפֶער אַז אִיךְ וִויל גֶעוִוינֶען, אָבֶּער אִיךְ הָאבּ נִישְׁט גֶעטְרַאכְט אַז אִיךְ גֵיי בֶּאֱמֶת גֶעוִוינֶען. כְ׳הָאבּ גֶעטְרַאכְט אַז סְ׳זֶענֶען גֶעקוּמֶען נָאךְ אַסַאךְ קִינְדֶער, הָאבּ אִיךְ נִישְׁט גֶעטְרַאכְט עֶפֶּעס עֶקְסְטֶער אַז אִיךְ גֵיי גֶעוִוינֶען, אָבֶּער כְ׳הָאבּ מִתְפַּלֵּל גֶעוֶוען, וַוייל דָאס אִיז דִי אַלֶף-בֵּית פּוּן אַ אִיד.

אַ וָואךְ שְׁפֶּעטֶער, אִיךְ קוּם אִין שׁוּהְל, אַזוֹי וִוי יֶעדֶע שַׁבָּת, מוֹצָאֵי שַׁבָּת קוּמְט צוּ מִיר דֶער מַשְׁגִּיחַ וָואס מַאכְט דִי גוֹרָלוֹת, עֶר זָאגְט מִיר:

"דוּ הֵייסְט יוֹאֵל צְבִי?" זָאג אִיךְ אִים: "יָא, וָואס אִיז?" זָאגְט עֶר מִיר: "דוּ הָאסְט גֶעוִוינֶען!"

אִיךְ בִּין מַמָּשׁ נִתְפָּעֵל גֶעוָוארְן! וִויאַזוֹי קֶען עֶס זַיין? אִיךְ הָאבּ נִישְׁט גֶעטְרַאכְט אוֹיף קַיין שׁוּם וֶועג אַז אִיךְ גֵיי גֶעוִוינֶען, אוּן יֶעצְט גֶעוִוין אִיךְ! אִיךְ בִּין מַמָּשׁ נִתְפָּעֵל גֶעוָוארְן, אִיךְ הָאבּ גֶעדַאנְקְט דֶעם בַּאשֶׁעפֶער אַז אִיךְ הָאבּ גֶעוִוינֶען. מֶען זֶעט דִי כֹּחַ פּוּן תְּפִלָּה, עֶס הֶעלְפְט גָאר אַסַאךְ.

אוֹיךְ וִויל אִיךְ זִיךְ בַּאדַאנְקֶען פַאר דֶעם רֶבִּינְ׳ס לִיכְט. אִיךְ לֵיין עֶס יֶעדֶע וָואךְ מִיט אַזַא אַפֶּעטִיט, אִיךְ בַּאלֶעק זִיךְ מִיט יֶעדְן וָוארְט. יִישַׁר כֹּחַ.

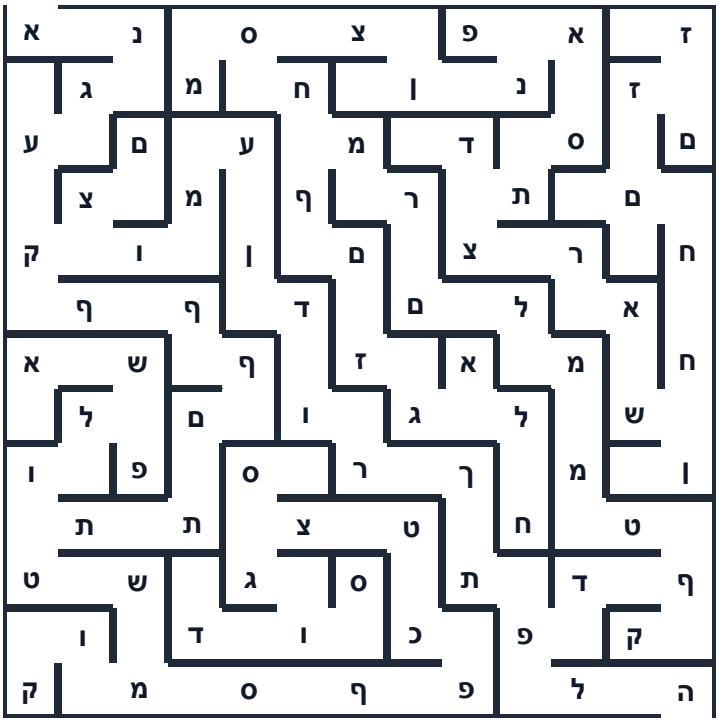

הייב אן ביי התחלה ביז סיום, ליין די אותיות אויפן וועג, וואס שטייט?

רבי בנציון אפטער

קאפיטל #2

ר׳ בֶּן צִיּוֹן בַּאקוּמְט קְלָארֶע אָנְוַוייזוּנְגֶען פּוּן זַיין רֶבִּי׳ן דֶער מוֹדְזִיצֶער רֶבִּי וֶועלְכֶע סֵפֶר צוּ לֶערְנֶען צוּ קֶענֶען זַיין אַ בָּחוּר אַ יְרֵא שָׁמַיִם, אָבֶּער ר׳ בֶּן צִיּוֹן קֶען זִיךְ נִישְׁט אָפְּקִילְן דָאס הַארְץ, עֶר וַוארְט אוֹיף דִי יִרְאַת שָׁמַיִם עֶס זָאל אָנְקוּמֶען, אָבֶּער אָן קַיין עֶרְפָאלְג, בִּיז זַיין רֶבִּי הָאט אִים גֶע׳עֵצָה׳ט צוּ לֶערְנֶען דֶעם סֵפֶר הַק׳ לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן... און יצעט ליינט ווייטער

וִוי נָאר ר׳ בֶּן-צִיּוֹן הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען זִיךְ צוּ אָנְרוּפְן אַ בְּרֶסְלֶבֶ׳ער אוּן זִיךְ שְׁטַארְקְן מִיט דִי סְפָרִים אוּן הֵייליגֶע עֵצוֹת פּוּן רֶבִּי׳ן הָאט זִיךְ בַּאלְד אָנְגֶעהוֹיבְּן אוֹיף אִים אַ שְׁטַארְקֶע הִתְנַגְּדוּת, זַיינֶע עֶלְטֶערְן זֶענֶען גֶעוֶוען אוּמְצוּפְרִידְן פּוּן דֶעם וָואס עֶר גֵייט נִישְׁט וַוייטֶער אָן מִיט זֵייעֶר וֶועג, אַזוֹי אוֹיךְ זַיין גַאנְצֶע סְבִיבָה אַרוּם, אַלֶע הָאבְּן זִיךְ גֶעקְרִיגְט מִיט אִים אוּן אַוֶועקְגֶעמַאכְט זַיין וֶועג, אָבֶּער טְרָאץ דִי גְרוֹיסֶע הִתְנַגְּדוּת פּוּן אַלֶע זַייטְן הָאט ר׳ בֶּן-צִיּוֹן - וָואס אִיז שׁוֹין גֶעוֶוען אַ בָּחוּר פּוּן אַכְצְן יָאר - נִישְׁט אָפְּגֶעלָאזְט דִי נַייעֶ וֶועג פּוּן הֵייליגְן רֶבִּי׳ן וָואס הָאט אִים אַזוֹי אוֹיפְגֶעלוֹיכְטְן זַיין לֶעבְּן אוּן אִיז גֶעוֶוען זַיין אֵיינְצִיגְסְטֶע טְרֵייסְט אִין זַיין וִוילְן צוּ שְׁטֵייגְן אִין יִרְאַת שָׁמַיִם.

וֶוען דֶער מַצָּב אִיז עֶנְג גֶעוָוארְן אוּן ר׳ בֶּן-צִיּוֹן הָאט דֶערְשְׁמֶעקְט אַז עֶר קֶען מֶער נִישְׁט בְּלַייבְּן אִין דֶעם סְבִיבָה הָאט עֶר אָנְגֶעהוֹיבְּן וֶועבְּן פְּלֶענֶער וואוּ אַהִין עֶר קֶען וֶוענְדְן זַיינֶע טְרִיט, אוּן אַזוֹי וִוי אַן אֱמֶתֶ׳ער בְּרֶסְלֶבֶ׳ער הָאט זַיין הַארְץ גֶעצוֹיגְן צוּ פָארְן קַיין אוּמַאן צוּם הֵייליגְן צִיּוּן פּוּן רֶבִּי׳ן זוֹכֶה זַיין צוּם גְרוֹיסְן תִּיקוּן, אָבֶּער דָאס אִיז גָארְנִישְׁט גֶעוֶוען אַזוֹי גְלַאט, דֶער וֶועג פּוּן פּוֹלִין - וואוּ עֶר הָאט גֶעוואוֹינְט בִּיז רוּסְלַאנְד אִיז גְרַאדֶע נִישְׁט אַזוֹי וַוייט, אָבֶּער אִין יֶענֶע צַייטְן אִיז גֶעוֶוען גְרִינְגֶער אָנְצוּקוּמֶען קַיין אוֹסְטְרַאלִיֶע וִוי אַדוּרְך צוּ גֵיין דֶעם גְרֶענִיץ פּוּן פּוֹלִין קַיין רוּסְלַאנְד וַוייל דִי צְוֵויי לֶענְדֶער זֶענֶען גֶעוֶוען שְׁטַארְק צֶעקְרִיגְט אוּן גֶעהַאלְטְן מִלְחָמָה אֵיינֶער מִיטְן צְוֵוייטְן, אָבֶּער כָאטְשׁ דִי שְׁוֶוערִיגְקַייטְן הָאט ר׳ בֶּן-צִיּוֹן גֶעבֶּעטְן דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן אוּן פְּרָאבִּירְט טוּן אַלֶע סָארְטְן הִשְׁתַּדְּלוּת וָואס עֶר הָאט גֶעקֶענְט יָא צוּ קֶענֶען פָארְן.

מִיט דִי צַייט אִיז אִים גֶעלוּנְגֶען צוּ שַׁאפְן שְׁוַוארְצֶע פַּאפִּירְן אוּן עֶר אִיז אַרוֹיסְגֶעפָארְן צוּם גְרֶענִיץ פְּרוּבִּירְן אַרִיבֶּערְצוּגֵיין, וֶוען מִיט אוֹיבֶּערְשְׁטְנְ׳ס הִילְף אִיז אִים גֶעלוּנְגֶען אַרִיבֶּערְגֵיין דֶעם גְרֶענִיץ, אָבֶּער דָאס אִיז נָאר דִי עֶרְשְׁטֶע חֵלֶק פּוּן דִי וֶועג, וַוייל פּוּנֶעם גְרֶענִיץ בִּיז אוּמַאן הָאט אִים נָאךְ גֶעוַוארְט אַ לַאנְגֶע לַאנְגֶע רַייזֶע.... לַאנְגֶע וָואכְן אִיז עֶר גֶעוֶוען אוֹיף דִי וֶועגְן, פּוּן דָארְף צוּ דָארְף, אוּן פּוּן שְׁטָאט צוּ שְׁטָאט, וֶוען עֶר גֵייט אַרִיבֶּער וֶועלְדֶער אוּן פֶעלְדֶער, שְׁלָאפְט אוּנְטֶערְן הִימְל אוּן עֶרְנֶערְט זִיךְ מִיט אַבִּיסְל עֶסְן וָואס אִידְן הָאבְּן רַחֲמָנוּת אוּן גֶעגֶעבְּן אוֹיפְן וֶועג...

עֶס אִיז גֶעוֶוען סוֹף זוּמֶער וֶוען ר׳ בֶּן-צִיּוֹן פְּרוּבִּירְט צוּצוּאַיילְן זַיינֶע טְרִיט, מֶען הַאלְט שׁוֹין אֱלוּל צַייט אוּן עֶר וִויל זוֹכֶה זַיין צוּ אָנְקוּמֶען צוּם רֶבִּי׳ן נָאךְ פַאר רֹאשׁ הַשָּׁנָה, זַיינֶע לִיפְּן שֶׁעפְּשֶׁען אַ תְּפִלָּה: ״הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיךְ וִויל אָנְקוּמֶען צוּם רֶבִּי׳ן... הֶעלְף מִיר טַאטֶע!״. צְוֵויי טֶעג פַאר רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִיז עֶר אָנְגֶעקוּמֶען צוּ אַ בַּאן-סְטַאנְצִיֶע אִין אַ קְלֵיין שְׁטֶעטְל וָואס אִיז גֶעוֶוען אַכְצִיג מַייל אַוֶועק פוּן אוּמַאן, עֶר אִיז צוּגֶעלָאפְן שְׁנֶעל צוּ קוֹיפְן אַ טִיקֶעט פַאר דִי בַּאן, אָבֶּער אִיז בַּאלְד אַנְטוֹישְׁט גֶעוָוארְן צוּ הֶערְן אַז דֶער הַיינְטִיגֶער בַּאן אִיז שׁוֹין אַרִיבֶּער אוֹיבּ עֶר וִויל דַארְף עֶר וַוארְטְן אוֹיף דֶער מָארְגְנְ׳דִיגֶער בַּאן, נוּ וָואס קֶען עֶר טוּן? וֶועט עֶר פָארְן מָארְגְן...

וֶוען עֶר הָאט וִוידֶער גֶעוָואלְט קוֹיפְן אַ טִיקֶעט הָאט עֶר בַּאמֶערְקְט אַז דִי פְּרַייזְן זֶענֶען גָאר טַייעֶר, דִי לֶעצְטֶע אָפְּגֶעשְׁפָּארְטֶע גְרָאשְׁן אִיז וַוייט נִישְׁט גֶענוּג, וָואס טוּט מֶען? צוּלִיבּ אַבִּיסְל גֶעלְט זָאל עֶר פַארְפַּאסְן דִי לֶעצְטֶע בַּאן קַיין אוּמַאן? אָבֶּער נִישְׁט אֵיינֶער וִוי ר׳ בֶּן-צִיּוֹן גֵייט אוֹיפְגֶעבְּן, עֶר הָאט אוֹיסְגֶעטוּן זַיינֶע וַוארֶעמֶע שְׁטִיוְול (וָואס אִיז גֶעוֶוען אַ טַייעֶרֶע אַרְטִיקְל אִין דִי רוּסִישֶׁע פְּרָאסְטְן) אוּן עֶס פַארְקוֹיפְט פַאר אַ רוּסִישְׁן גּוֹי פַאר אַ גוּטְן פְּרַייז, אוּן בַּאלְד גֶעלָאפְן קוֹיפְן אַ טִיקֶעט קַיין אוּמַאן.

עֶטְלִיכֶע שָׁעָה הָאט ר׳ בֶּן-צִיּוֹן גֶעוַוארְט אִין סְטַאנְצִיֶע צְוִוישְׁן אַלֶע סָארְטְן גּוֹיִם, וֶוען פְּלוּצְלוּנְג אִין דִי נָאכְמִיטָאג שָׁעָה׳ן זֶענֶען אָנְגֶעקוּמֶען אַפָּאר גְרוּפֶּעס בְּרֶסְלֶב׳ע חֲסִידִים פוּן אַלֶע עֶקְן פוּן רוּסְלַאנְד, שְׁפְּרַייזְנְדִיג אוֹיף זֵייעֶר וֶועג קַיין אוּמַאן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּיים רֶבִּי׳ן, בִּיז עֶס הָאבְּן זִיךְ צַאמְגֶענוּמֶען דָארְט אִין סְטַאנְצִיֶע אַרוּם צְוֵויי הוּנְדֶערְט אִידְן וֶועלְכֶע הָאבְּן אַלֶע גֶעוַוארְט אוֹיף דֶעם זֶעלְבְּן בַּאן, דִי חֲסִידִים זֶענֶען גֶעוֶוען מֶער וִוי דִי פְּלֶעצֶער אוֹיפְן בַּאן אוּן פַאר אַרוּם זֶעכְצִיג חֲסִידִים אִיז נִישְׁט גֶעבְּלִיבְּן טִיקֶעטְ׳ס צוּ קוֹיפְן, דֶעמָאלְס הָאט זִיךְ ר׳ בֶּן-צִיּוֹן גֶעפְרֵייִדְט אוּן גֶעדַאנְקְט הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אַז עֶר אִיז גֶעקוּמֶען גֶענוּג פְּרִי אוּן הָאט שׁוֹין גֶעקוֹיפְט פְּרִיעֶר אַ טִיקֶעט פַאר דִי בַּאן.

אַזוֹי וִוי עֶס הָאבְּן זִיךְ צַאמְגֶענוּמֶען אַסַאךְ חֲסִידִים הָאבְּן זִיךְ אֵיינֶער מִיטְן צְוֵוייטְן בַּאקֶענְט מִיט לִיבְּשַׁאפְט אוּן פְּרֵייד אוֹיף דִי זְכִיָּה צוּ טְרֶעפְן נָאךְ גוּטֶע חֲבֵרִים וָואס לֶערְנֶען אִין רֶבִּינְ׳ס חֵדֶר... אַלֶע זֶענֶען גֶעזֶעצְן צוּזַאמֶען אוּן דֶערְצֵיילְט דִי שְׁוֶוערֶע מְנִיעוֹת וָואס מֶען אִיז אַרִיבֶּער בִּיז אַהֶער, אוֹיךְ ר׳ בֶּן-צִיּוֹן אִיז דָארְט גֶעזֶעצְן וֶוען עֶר דֶערְצֵיילְט זַיינֶע שְׁוֶוערֶע וֶועגְן וָואס עֶר גֵייט שׁוֹין אַרִיבֶּער אַזַא לַאנְגֶע צַייט, וִוי עֶר הָאט אַרִיבֶּערְגֶעשְׁוֶוערְצְט דֶעם גְרֶעניץ אוּן וַואלְגֶערְט זִיךְ שׁוֹין אַזוֹיפִיל צַייט אוֹיף דִי שְׁטֶעגְן אוּן וֶועגְן, אַזוֹי הָאבְּן זֵיי אוֹיךְ גֶערֶעדְט צוּזַאמֶען אִין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, וֶוען ר׳ בֶּן-צִיּוֹן אִיז זֵייעֶר מְעוֹרֵר דֶעם עוֹלָם מִיט זַיינֶע וַוארֶעמֶע דִיבּוּרִים אוּן... פְּלוּצְלוּנְג... שְׁטֶעלְט זִיךְ אוֹיף פוּן צְוִוישְׁן דִי אִידְן אַ אִידִישֶׁער פָּאלִיצִיאַנְט עֶר שְׁרֶעקְט אוֹיס זַיין בִּיקְס אַנְטְקֶעגְן ר׳ בֶּן-צִיּוֹן אוּן זָאגְט אִים שְׁטְרֶענְג: ״דוּ בִּיסְט אַ פּוֹילִישֶׁער וָואס הָאט נִישְׁט קַיין פַּאפִּירְן? קוּם יֶעצְט מִיט מִיר!!!״

ר׳ בֶּן-צִיּוֹן אִיז שְׁוַוארְץ גֶעוָוארְן פַאר דִי אוֹיגְן.... זַיין גַאנְצֶע אַרְבֶּעט אִיז גֶעגַאנְגֶען צוּם אָפְּגְרוּנְד? ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִיךְ וִויל פָארְן צוּם רֶבִּי׳ן... בַּאלְד פָארְט שׁוֹין אַרוֹיס דִי לֶעצְטֶע בַּאן....״

הֶמְשֵׁךְ קוּמֶענְדִיגֶע וָואךְ בעז״ה...

אין קורצן פון פריער:

רבי נתן געפינט זיך אין גלות מאהלוב און ווארט אז דער שוועד זאל זיך צוריקקערן אהיים. חנוכה דערנענטערט זיך. ער איז מחליט אז ער פארט צום רבי'ן. נאך חנוכה ווארט ער אויף א וואגן וואס זאל צוריקנעמען קיין מאהלוב ביזדערווייל האלט ער זיך אויף אין ברסלב. ס'איז די לעצטע טאג וואס מען קען מחדש זיין די לבנה. רבי נתן איז מתפלל אז די לבנה זאל זיך באווייזן. צום סוף האט ער זוכה געווען צו מחדש זיין די לבנה.

אצינד ליינט ווייטער:

נאכ'ן מחדש זיין די לבנה, האט זיך רבי נתן צוריקגעקערט צום רבי'ן. דער רבי האט דאן פארברענגט מיט די חסידים מיט שמועסן. ווען ס'איז געקומען די צייט צו עסן נאכטמאל, האט דער רבי איינגעלאדנט זיין איידים, רבי יוסקא און רבי נתן צו עסן מיט אים. געווענליך פלעגט דער רבי עסן מיט די חסידים נאר שבתים און ימים טובים, אויסער אין זעלטענע געלעגנהייטן, ווי אין א צייט ווען ער איז געווען אין אן אויסנאם פריילעכע שטימונג, וואס דאן איז געווען אן עת רצון ביים רבי'ן. יעצט איז געווען איינע פון די אויסנאם פעלער.

בשעת'ן עסן האט דער רבי געהערט ווי דער חסיד, משה חינקעס פון די ראשי הקהילה אין ברסלב, מאכט די ברכה פון קידוש לבנה מיט גרויס כוונה און ברען. דער רבי האט דאן געזאגט אז עס איז מקויים געווארן ביי אים דאס וואס שטייט אין פסוק: " וְיִהְיֶ נָא פִּי שְׁנַיִם בְּרוּחֲךָ אֵלָי (מלכים ב' ב, ט) אלישע הנביא האט געבעטן אז ער זאל זיין צוויי מאל אזוי גרויס ווי זיין רבי." משה חינקעס טוט יעצט מחדש זיין די לבנה נאך בעסער ווי זיין רבי.

אזוי רעדנדיג, איז דער רבי אריין אין א גרויס התלהבות און האט אנגעהויבן צו אנטפלעקן א תורה אויף דעם פסוק. דער רבי האט ערקלערט אז עס איז מעגליך פאר א תלמיד צו זיין, אין געוויסע הינזיכטן, אפילו גרעסער ווי זיין רבי – אבער דאס אלעס נאר אין זכות און כח פון זיין רבי.

רבי נתן האט זיך אויפגעהאלטן אין ברסלב ביז נאך שבת פרשת ויחי. אויף שבת זענען אנגעקומען געסט, אריינגערעכנט איינער וואס איז דאן אהיימגעקומען פון א נסיעה קיין ארץ ישראל. דער רבי האט געזאגט אז ס'מוז זיין אז יענער האט געהאט אן אויסטערלישע תשוקה צו זיין אין ארץ ישראל, וואס מיט דעם איז ער געקענט אויסהאלטן זיך צו שלעפן אזא לאנגע וועג מיט אלע שווערigקייט און סכנות מיט וואס אזא

נסיעה איז פארבונדן.

דער רבי האט דאן געלערנט, אז דער רבונו של עולם שיקט נישט קיין מניעות וואס א מענטש האט נישט די מעגליכקייט עס צו בייקומען. די מניעות קומען נאר פאר איין צווועק: צו פארשטארקן דעם רצון פונעם איד צו אנקומען צו א דבר שבקדושה. אויב וויל מען אמת'דיג קען מען איבערקומען אלע שווערigקייטן וואס ליגט אויסגעשפרייט פארן מענטש.

דאס איז געווען איינע פון די מאלן וואס די ברסלב'ער האבן געלערנט פון רבי'ן איבער דעם ענין פון מניעות וואס איז אזוי פארשפרייט און באקאנט צווישן די אנשי שלמינו.

מוצאי שבת האט דער רבי אריינגעפלאכטן א לאנגע תורה פון אלע ענינים און שמועסן וואס ער האט מגלה געווען אין די לעצטע שטיק צייט; דאס איז א לענגערע תורה אין ליקוטי מוהר"ן.

אליהו הנביא מאכט התבודדות

ביי דעם שמועס מוצאי שבת, האט דער רבי אויך דערציילט אז זייענדיג אין ארץ ישראל איז ער אויך געווען ביי מערת אליהו. שטייענדיג דארט האט ער זיך פארגעשטעלט אין געדאנק ווי אליהו הנביא האט אויף דעם ארט געמאכט התבודדות.

רבי נתן האט פון דעם פארשטאנען אז דער רבי מיינט מיט דעם צו מרמז זיין אז אויך אליהו הנביא איז צוגעקומען צו זיין הויכע דרגה נאר דורך התבודדות. רבי נתן אז זייער נתעורר געווארן דערפון. גלייך דערנאך איז ער געגאנגען אין ביהמ"ד אין א וינקל, געזאגט תהילים און מתפלל געווען מיט גרויס התלהבות.

אן איינוואוינער אין שטאט האט יענעם טאג זיך געגרייט צו שרייבן תנאים פאר זיינ'ס א קינד און ער האט געוואלט אינלאדענען רבי נתן צו זיין שמחה, אבער ער האט אים נישט געקענט געפונען. מען האט אים איבעראל געזוכט ביז מען האט זיך געכאפט אז לכאורה זיצט ער ערגעץ באהאלטן פארטיפט אין זיין התבודדות...

מענטשן זענען ארומגעגאנגען אויסשרייענדיג: "רבי נתן! רבי נתן!"

רבי נתן, הערנדיג ווי מען רופט אים, איז ארויסגעקומען פון זיין ווינקל און איז געגאנגען זיך באטייליגן אין די שמחה.

*

קורץ נאך שבת האט רבי נתן ענדליך געפונען א וואגן וואס זאל אים נעמען קיין מאהלוב צו זיין שווער און משפחה. ער האט זיך געזעצט פון רבי'ן און האט זיך ארויסגעלאזט אין וועג אין די פארטאגס שעות. אנקומענדיג קיין מאהלוב האט ער שוין געפונען זיין שווער וועלכער איז שוין אהיימגעקומען אינצווישן.

מען קען זיך פארשטעלן אז רבי נתן האט נישט באקומען די שענסטע אויפנאמע פון זיינע ארומיגע אויף דעם וואס ער האט נישט אויסגעווארט אויפ'ן שווער, אבער רבי נתן האט אריינגעכאפט געגוג אוצרות ביין רבי'ן אז עס זאל זיך אים האבן געלוינט די גאנצע שפיל...

ס'איז שוין געווען טיף אין טבת, ווען די שווערע וועטערס און שנייען האבן זיך אראפגעלאזט אין אוקריינע. די וועגן זענען געווען פול מיט בלאטע און זומפן און רבי נתן האט נישט געקענט זיך צוריקקערן אהיים קיין נעמירוב. אזוי ארום איז רבי נתן געבליבן אין גלות מאהלוב ביז סוף וינטער.

א שטיקל פון ליקוטי תפלות (לויט תפלה נ"ק) אויף די וואכעדיגע פרשה

"הבלינו איך עשו"

רבונו של עולם, דערבאַרים זיך אויף מיר, רחמנות׳דיגער פאטער, דו ביסט גוט און טוסט גוט פאר אלעמען. העלף מיר טאטע איך זאל שענען זוכה זיין צו צעבראכן און מבטל זיין פון מיר די מדה פון כעס, ראטעווע מיר פון אכזריות און פון צו האבן קפידות, איך זאל קיינמאל נישט צערענען און נישט מקפיד זיין אויף קיין שום זאך און אויף קיין שום מענטש אויף דער וועלט. איך זאל מיט דיין רחמנות זוכה זיין צו זיין גוט און גוטס טוז פאר אלעמען.

רבונו של עולם, דערבאַרים זיך אויף מיר, רחמנות׳דיגער פאטער, דו ביסט גוט און טוסט גוט פאר אלעמען. העלף מיר טאטע איך זאל שענען זוכה זיין צו צעבראכן און מבטל זיין פון מיר די מדה פון כעס, ראטעווע מיר פון אכזריות און פון צו האבן קפידות, איך זאל קיינמאל נישט צערענען און נישט מקפיד זיין אויף קיין שום זאך און אויף קיין שום מענטש אויף דער וועלט. איך זאל מיט דיין רחמנות זוכה זיין צו זיין גוט און גוטס טוז פאר אלעמען.

טרינקען נאר פון ריינע מקורות

המשך פון זייט 12

שמועסן, קוק אריין אין זיינע מעשיות, און גיי מאך התבודדות אין וואלד און שרעי זיך אויס דאס הארץ דערוועגן, און ער וועט דיר באלייכטן דיין וועג. פון אים וועסטו קענען שעפן ריינע עצות און וואונדערליכע ישועות. ער איז דער קנואל פון וועמען דו דארפסט טרינקען; ער איז דער נחל נובע, דער מקור חכמה."

ר' שמואל איז טאקע געגאנגען און געלערנט שיחות הר"ן און ספורי מעשיות. ער האט געפירט מיט זיין חבר אַ שיחת חברים אזוי וויי דער רבי לערנט אונז, און ער האט מתפלל געווען און געבעטן דעם אויבערשטן ער זאל אים וייזן דעם ריכטיגן וועג, בכי ער האט טאקע זוכה געווען צו פארשטיין וואס ער דארף צו טון. ער איז געווען ערשטוינט צו זען ווי דער רבינ'ס עצות האבן אזא ריכטיגע ווירקונג. מען דארף נישט צוקומען צו עצות און חכמות פון די דאזיגע וואס זיינען טעם איז בכי זיי קאליע געווארן.

ווי מיר זעען בכיי די מעשה אז די מענטשן פון די מדינה פונעם גארטן האבן אויף לכתחילה געמאכט דעם טעות, און געוואלט גיין צום לאנד פון געלט, בכי ווען דער צדיק - דער בעטלער - איז אנגעקומען און זיי מגלה געווען אז נאר ער קען זיי ראטעווען און פארערטן. און ער האט זיי טאקע מסביר געווען דעם שורש פונעם פראבלעם בכי ווען האבן זוכה געווען צו אן גאנצע ישועה.

סיפורי מעשיות משעים קדמוניות

מַעֲשֶׂה יג׳
די זיבן בעטלערס׳

און יענע מְדִינָה, דְהַיְינוּ די מְדִינָה וָואס בַּיי זֵיי איז גֶעוֶוען דֶער ׳גָארְטְן׳ (וָואס בַּיי זֵיי הָאט מֶען קַאלְיֶע גֶעמַאכְט דֶעם ׳טַעַם׳ וְכוּ׳ כַּנַּ״ל) – הָאבְּן זֵיי זִיךְ אָנְגֶעהוֹיבְּן אַרוּמְצוּקוּקְן, אַז זֵיי זָאלְן פַּארְרֶעכְטְן די מְדִינָה וָואס בַּיי זֵיי איז קַאלְיֶע גֶעוָוארְן דֶעם ׳טַעַם׳ וְכוּ׳. הָאבְּן זֵיי זִיךְ מְיַישֵׁב גֶעוֶוען, בַּאֲשֶׁר [אַזוֹי־וִוי] סְ׳איז פַּארְהַאנְדְן אַ ׳מְדִינָה פּוּן עֲשִׁירוּת׳ (דְהַיְינוּ: טַאקֶע די ׳מְדִינָה פּוּן עֲשִׁירוּת׳ הַנַּ״ל, וָואס דֶער ׳בֶּעטְלֶער׳ הָאט מִיט זֵיי גֶעשְׁמוּעֶסְט כַּנַּ״ל) – איז זֵיי גֶעפֶעלְן (דְהַיְינוּ: דֶער מְדִינָה וָואס דֶער גָארְטְן איז דָארְטְן גֶעוֶוען, איז זֵיי גֶעפֶעלְן), אַז דֶער ׳אַגְרָאדְנִיק׳ [גֶערְטְנֶער] זֵייעֶרֶער וָואס עֶר איז פַּארְפַאלְן גֶעוָוארְן (וָואס דוּרְךְ אִים הָאבְּן זֵיי גֶעלֶעבְּט ׳חַיִּים־טוֹבִים׳), איז עֶר פּוּן אֵיין שׁוֹרֶשׁ מִיט דֶער ׳מְדִינָה פּוּן עֲשִׁירוּת׳, וָואס זֵיי לֶעבְּן אוֹיךְ ׳חַיִּים־טוֹבִים׳.

אִיבֶּערְדֶעם איז זֵיי גֶעפֶעלְן די עֵצָה, אַז זֵיי זָאלְן שִׁיקְן צוּ דֶער ׳מְדִינָה פּוּן עֲשִׁירוּת׳ – זֵיי וֶועלְן זֵיי בְּוַודְאַי הֶעלְפְן. הָאבְּן זֵיי אַזוֹי גֶעטָאן, און זֵיי הָאבְּן גֶעשִׁיקְט ׳שְׁלוּחִים׳, צוּ דֶער ׳מְדִינָה פּוּן עֲשִׁירוּת׳.

זֶענֶען די ׳שְׁלוּחִים׳ גֶעגַאנְגֶען, הָאבְּן זֵיי אֵיינְס דָאס אַנְדֶערֶע בַּאגֶעגְנְט – (דְהַיְינוּ: די ׳שְׁלוּחִים׳ הָאבְּן זִיךְ בַּאגֶעגְנְט, מִיט דֶער ׳מְדִינָה פּוּן עֲשִׁירוּת׳, אוֹיף דֶעם וֶועג – וָוארְן די ׳מְדִינָה פּוּן עֲשִׁירוּת׳, הָאט זִיךְ צוּ זֵיי גֶעוָואלְט גֵיין, כַּנַּ״ל). הָאבְּן זֵיי גֶעפְרֶעגְט די שְׁלוּחִים: ״וואוּהִין גֵייט אִיר״? – הָאבְּן זֵיי גֶעעֶנְטְפֶערְט: ״מִיר גֵייעֶן צוּ דֶער ׳מְדִינָה פּוּן עֲשִׁירוּת׳, אַז זֵיי זָאלְן אוּנְז הֶעלְפְן. הָאבְּן זֵיי זִיךְ אָנְגֶערוּפְן: ״מִיר זֶענֶען דָאס אַלֵיין די ׳מְדִינָה פּוּן עֲשִׁירוּת׳, און מִיר גֵייעֶן צוּ אַייךְ״.

הָאבּ אִיךְ מִיךְ אָנְגֶערוּפְן (דְהַיְינוּ: דֶער ׳טוֹיבֶּער־בֶּעטְלֶער׳ וָואס עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלְץ) צוּ זֵיי: ״אִיר בַּאדַארְפְט זִיךְ צוּ מִיר, וָוארְן אִיר קֶענְט זִיךְ נִישְׁט גֵיין אַהִין, און זָאלְט זֵיי הֶעלְפְן, כַּנַּ״ל – (וָוארְן אַז זֵיי זֶענֶען נָאר גֶעוֶוען נָאנְט צוּ דֶער מְדִינָה, הָאט זֵיי אַלֵיין שׁוֹין אוֹיךְ גֶעשַׁאדְט – מִכָּל־שֶׁכֵּן וְכוּ׳ – כַּנַּ״ל) – בְּכֵן בְּלַייבְּט אִיר דָא, און אִיךְ וֶועל גֵיין מִיט די ׳שְׁלוּחִים׳, צוּ הֶעלְפְן זֵיי״. בִּין אִיךְ גֶעגַאנְגֶען מִיט די שְׁלוּחִים, און בִּין גֶעקוּמֶען אִין דֶער מְדִינָה אַרַיין.

בִּין אִיךְ אַרַיינְגֶעקוּמֶען אִין אַ שְׁטָאט אַרַיין – הָאבּ אִיךְ גֶעזֶעהְן, סְ׳קוּמֶען מֶענְטְשְׁן, און סְ׳זָאגְט אֵיינֶער אַ וֶוערְטְל, און דֶערְנָאךְ זֶענֶען נָאךְ צוּגֶעקוּמֶען מֶענְטְשְׁן, בִּיז סְ׳גֶעוָוארְן אַ רֶעדְל מֶענְטְשְׁן, און זֵיי הָאבְּן גֶעזָאגְט וֶוערְטְלֶעךְ, און זֵיי הָאבְּן גֶעלַאכְט.

הָאבּ אִיךְ מִיךְ צוּגֶעהֶערְט וָואס שְׁמוּעֶסְן זֵיי – הָאבּ אִיךְ גֶעהֶערְט, זֵיי רֶעדְן נִיבוּל־פֶּה, און דֶער זָאגְט אַ וֶוערְטְל פּוּן נִיבוּל־פֶּה, און דֶער זָאגְט אַבִּיסְל אֵיידֶעלֶער, און דֶער לַאכְט, און דֶער הָאט הַנָאָה, און דֶעסְטְגְלַייכְן, אַזוֹי־וִוי דֶער שְׁטֵייגֶער אִיז.

דֶערְנָאךְ בִּין אִיךְ וַוייטֶער גֶעגַאנְגֶען אִין אַ אַנְדֶערֶע שְׁטָאט (פּוּן דֶער מְדִינָה) – הָאבּ אִיךְ גֶעזֶעהְן צְוֵויי מֶענְטְשְׁן קְרִיגְן זִיךְ, אֵיינֶער מִיט דֶעם אַנְדֶערְן, מַחֲמַת עֶפֶּעס אַ מַשָּׂא וּמַתָּן – זֶענֶען זֵיי גֶעגַאנְגֶען צוּם בֵּית־דִין זִיךְ לָדוּן [פִּירְן דִין־תּוֹרָה] – הָאט זֵיי דָאס בֵּית־דִין גֶעפַּסְקְנְ׳ט: ״דֶער אִיז ׳זַכַּאי׳ און דֶער אִיז ׳חַיָּיב׳״ – זֶענֶען זֵיי אַרוֹיסְגֶעגַאנְגֶען פּוּן דֶעם בֵּית־דִין. דֶערְנָאךְ הָאבְּן זֵיי זִיךְ וִוידֶער צוּקְרִיגְט, און הָאבְּן גֶעזָאגְט: ״אַז זֵיי וִוילְן שׁוֹין נִישְׁט דָאס בֵּית־דִין, נָאר זֵיי וִוילְן אַ אַנְדֶער בֵּית־דִין״ – הָאבְּן זֵיי זִיךְ אוֹיסְגֶעקְלִיבְּן אַ אַנְדֶער בֵּית־דִין – הָאבְּן זֵיי זִיךְ גֶעלָאדְן [גֶעפִירְט די דִין־תּוֹרָה] פַאר יֶענֶעם בֵּית־דִין.

דֶערְנָאךְ הָאט זִיךְ וִוידֶער צוּקְרִיגְט אֵיינֶער פּוּן די דָאזִיגֶע, מִיט אַ אַנְדֶערְן – הָאבְּן זֵיי זִיךְ וִוידֶער אוֹיסְגֶעקְלִיבְּן אַ אַנְדֶער בֵּית־דִין – און אַזוֹי הָאבְּן זֵיי זִיךְ דָארְט וַוייטֶער צוּקְרִיגְט, דֶער מִיט דֶעם, און דֶער מִיט דֶעם – און זֵיי הָאבְּן זִיךְ אוֹיסְגֶעקְלִיבְּן אַלֶעמָאל אַ אַנְדֶער בֵּית־דִין – בִּיז די גַאנְצֶע שְׁטָאט אִיז פּוּל גֶעוֶוען מִיט בָּתֵּי־דִינִים.

הָאבּ אִיךְ אַ קוּק גֶעטָאן, הָאבּ אִיךְ גֶעזֶעהֶן, אַז דָאס אִיז מַחֲמַת סְ׳אִיז דָאךְט קַיין אֱמֶת נִישְׁט דָא – אוּן הַיִינְט אִיז דֶער מַשָׂה־דִין, אוּן אִיז נוֹשֵׂא־פָּנִים צוּ דֶעם (כְּלוֹמַר: עֶר חַנְפּ׳ט יֶענֶעם, אוּן פַּסְקֶנְ׳ט אִים צוּ) – אוּן דֶערנָאךְ אִיז יֶענֶער נוֹשֵׂא־פָּנִים אִים (כְּלוֹמַר: דֶערנָאךְ פַּסְקֶנְ׳ט יֶענֶער וויֶדֶער אִים צוּ) – וָואךְרן זַיי נָעמֶען ׳שׁוֹחַד׳, אוּן סְ׳אִיז בַּיי זַיי קַיין אֱמֶת נִישְׁט דָא. דֶערנָאךְ הָאבּ אִיךְ גֶעזֶעהֶן, אַז זַיי זֶענֶען פּוֹל מִיט ׳נִיאוּף׳ – אוּן סְ׳אִיז דָאךְט זַייעֶר פִּיל ׳נִיאוּף׳, בִּיז סְ׳אִיז שׁוֹין גָאר בַּיי זַיי גֶעוָואךְרן וִוי אַ הֶיתֵּר.

הָאבּ אִיךְ זַיי גֶעזָאגְט: אַז דֶערבַּיי אִיז בַּיי זַיי קַאלְיֶע גֶעוָואךְרן, דֶער ׳טַעַם׳, אוּן דֶער ׳רֵיחַ׳, אוּן דִי ׳מַרְאֶה׳ – וָואךְרן דֶער ׳מֶלֶךְ׳ דֶער ׳אַכְזָר׳ הַנַּ״ל, עֶר הָאט בַּיי זַיי אִיבֶּערְגֶעלָאזְט דִי ׳דְּרַיי כְּתוֹת קְנָעטְ׳ הַנַּ״ל, אַז זַיי זָאלְן אוֹמְגֶיין [אַרוּמְגֶיין], אוּן זַיי זָאלְן קַאלְיֶע מַאכְן דִי מְדִינָה.

וָואךְרן זַיי זֶענֶען אוֹמְגֶאנְגֶען, אוּן הָאבּן גֶערֶעדְט צְווישֶׁן זַיי נִיבּוּל־פֶּה, אוּן זַיי הָאבּן אַרַיינְגֶעבְּרַאכְט נִיבּוּל־פֶּה אִין דֶער מְדִינָה אַרַיין – אוּן דוּרְךְ נִיבּוּל־פֶּה, אִיז בַּיי זַיי דוּרְכְּדֶעם קַאלְיֶע גֶעוָואךְרן דֶער ׳טַעַם׳, אַז אַלֶע ׳טַעֲמִים׳ הָאבּן אַ ׳טַעַם׳ פּוּן ׳נְבֵילָה׳. אוּן אַזוֹי הָאבּן זַיי אַרַיינְגֶעבְּרַאכְט ׳שׁוֹחַד׳ אִין דֶער מְדִינָה אַרַיין – אוּן דוּרְכְּדֶעם אִיז בַּיי זַיי קַאלְיֶע גֶעוָואךְרן דִי ׳מַרְאֶה׳, אוּן סְ׳אִיז בַּיי זַיי טוּנְקֶל גֶעוָואךְרן אִין דִי אוֹיגֶן – וָואךְרן אַזוֹי שְׁטַיִיט: ״כִּי הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר עֵינֵי חֲכָמִים״ – כְּלוֹמַר: ׳שׁוֹחַד מַאכְט בְּלִינְד דִי אוֹיגֶן״.

אוּן אַזוֹי הָאבּן דִי ׳קְנָעטְ׳ אַרַיינְגֶעבְּרַאכְט ׳נִיאוּף׳ אִין דֶער מְדִינָה – אוּן דוּרְכְּדֶעם אִיז קַאלְיֶע גֶעוָואךְרן דֶער ׳רֵיחַ׳ – וָואךְרן דוּרְךְ ׳נִיאוּף׳, וָוערְט קַאלְיֶע דֶער ׳רֵיחַ׳. (אוּן דָאס הָאט עֶס דֶער ׳מֶלֶךְ־אַכְזָר׳ אִיבֶּערְגֶעלָאזְט ׳דְּרַיי כְּתוֹת קְנָעטְ׳ אִין דֶער מְדִינָה, אוּן הָאט זַיי גֶעהַיסְן: ״אַז זַיי זָאלְן אוֹמְגֶיין, אוּן הָאט זַיי גֶעהַיסְן: ״אַז זַיי זָאלְן אַרַיינְבְּרֶענֶען דִי ׳דְּרַיי עֲבֵירוֹת׳ אִין דֶער מְדִינָה״ – אוּן דוּרְכְּדֶעם אִיז בַּיי זַיי קַאלְיֶע גֶעוָואךְרן, דִי ׳מַרְאֶה׳, אוּן דֶער ׳טַעַם׳, אוּן דֶער ׳רֵיחַ׳, כַּנַּ״ל). בְּכֵן זָאלְט אִיר זֶעהֶן פַּאךְרֶעכְטֶן דִי מְדִינָה, פּוּן דִי ׳דְּרַיי עֲבֵירוֹת׳ – אוּן אִיר זָאלְט נָאכְזוּכֶן נָאךְ דִי מָעְנְטְשֶׁן (דְּהַיְינוּ: נָאךְ דִי ׳קְנָעטְ׳, וָואס זַיי הָאבּן עָס אַרַיינְגֶעבְּרַאכְט ׳שׁוֹחַד׳ אִין דֶער מְדִינָה, כַּנַּ״ל), אוּן אִיר זָאלְט נָאכְזוּכֶן נָאךְ דִי מָעְנְטְשֶׁן וָואס הָאבּן עָס אַרַיינְגֶעבְּרַאכְט ׳נִיאוּף׳, אוּן אִיר זָאלְט זֶעהֶן אִין דֶער מְדִינָה, אוּן אִיר זָאלְט נָאכְזוּכֶן נָאךְ דִי מָעְנְטְשֶׁן (דְּהַיְינוּ: נָאךְ דִי ׳קְנָעטְ׳, וָואס הָאבּן עָס אַרַיינְגֶעבְּרַאכְט ׳נִיאוּף׳, כַּנַּ״ל), אוּן אִיר זָאלְט זֶעהֶן אִין דֶער מְדִינָה, אוּן אִיר זָאלְט נָאכְזוּכֶן נָאךְ דִי מָעְנְטְשֶׁן (דְּהַיְינוּ: נָאךְ דִי ׳קְנָעטְ׳, וָואס הָאבּן עָס אַרַיינְגֶעבְּרַאכְט ׳נִיאוּף׳, כַּנַּ״ל), אוּן אִיר זָאלְט זֶעהֶן אִין דֶער מְדִינָה, אוּן אִיר זָאלְט נָאכְזוּכֶן נָאךְ דִי מָעְנְטְשֶׁן (דְּהַיְינוּ: נָאךְ דִי ׳קְנָעטְ׳, וָואס הָאבּן עָס אַרַיינְגֶעבְּרַאכְט ׳נִיאוּף׳, כַּנַּ״ל).

הָאבּן זַיי אַזוֹי גֶעטָאן, אוּן זַיי הָאבּן אָנְגֶעהוֹבּן צוּ רַיינִיגֶן דִי מְדִינָה פּוּן דִי ׳דְּרַיי עֲבֵירוֹת׳, אוּן זַיי הָאבּן נָאכְגֶעזוּכְט נָאךְ מָעְנְטְשֶׁן (דְּהַיְינוּ: נָאךְ דִי קְנָעטְ הַנַּ״ל). אוּן זַיי הָאבּן אָנְגֶעכַאפְּט אַ מָעְנְטְשֶׁן, אוּן זַיי הָאבּן אִים גֶעפְּרֶעגְט: ״פּוּן וַואנָעט קוּמְסְטוּ אַהֶער״? – בִּיז זַיי הָאבּן גֶעכַאפְּט דִי מָעְנְטְשֶׁן פּוּן דֶעם ׳מֶלֶךְ־אַכְזָר׳ (דְּהַיְינוּ: דִי ׳דְּרַיי כְּתוֹת קְנָעטְ׳ הַנַּ״ל), אוּן זַיי הָאבּן דִי מָעְנְטְשֶׁן אַרוֹיסְגֶעטְרִיבְּן, אוּן זַיי הָאבּן אָפְּגֶערַיינִיגְט דִי מְדִינָה פּוּן דִי עֲבֵירוֹת.

דֶערוַוייל אִיז גֶעוָואךְרן אַ רַעַשׁ ״אֶפְּשֶׁר אִיז פָּאךְט דֶער ׳מְשׁוּגָּעֶנֶער׳ דֶער ׳אַגָּרַאדְנִיק׳״? – וָואךְרן סְ׳גֶייט אוֹם אַ ׳מְשׁוּגָּעֶנֶער׳, אוּן עֶר זָאגְט אַלֶץ: ״אַז עֶר אִיז דֶער ׳אַגָּרַאדְנִיק׳״ – אוּן אִיטְלֶעכֶער הָאלְט אִים פַּאר ׳מְשׁוּגָּע׳, אוּן מְ׳וַואךְפְּט אִים נָאךְ: ׳שְׁטֵייגֶער, אוּן מְ׳טְרַייבְּט אִים אַוועק – ״טָאמֶער פָּאךְט אִיז טַאקָע עֶר, דֶער ׳אַגָּרַאדְנִיק׳״? אִיז מֶען גֶעגַאנְגֶען, אוּן מְ׳הָאט אִים גֶעבְּרַאכְט. הָאבּ אִיךְ גֶעזָאגְט (דְּהַיְינוּ: דֶער ׳בָּעטְלֶער׳ דֶער ׳טוֹבֶּער׳ וָואס עֶר הָערְצַיילְט דָאס אַלֶץ): ״אַוודַאי אִיז עֶר דֶער ׳אַגָּרַאדְנִיק׳״ – (דְּהַיְינוּ: דֶער וָואס זַיי הָאבּן פְּרִיעֶר גֶעזָאגְט: ״אַז עֶר אִיז ׳מְשׁוּגָּע׳״). נִמְצָא, הָאבּ אִיךְ אַ ׳הַסְכָּמָה׳ פּוּן דֶאךְט, אַז אִיךְ לֶעבּ ׳חַיִּים־טוֹבִים׳ – וָואךְרן אִיךְ הָאבּ זִיךְ פַּאךְרֶעכְט דִי מְדִינָה – (אוּן דוּרְךְ אִים, הָאט זִיךְ זַיי אֲפִילוּ דֶער ׳אַגָּרַאדְנִיק׳ אָפְּגֶעזוּכְט – הָאבּן זַיי וויֶדֶער גֶעלֶעבְּט ׳חַיִּים־טוֹבִים׳ כַּנַּ״ל) – הַיינְט שֶׁעִנְק אִיךְ אַיִיךְ בְּמַתָּנָה מַיין ׳חַיִּים־טוֹבִים״. אִיז דָאךְט גָעוָואךְרן זַייעֶר אַ גְרוֹיסָע שִׂמְחָה, אוּן אַ גְרוֹיסָע חֲדָוָה, אוּן זַיי זֶענֶען זַייעֶר פְּרֵיילֶעךְ גֶעוָואךְרן – דֶער עֶרֶשְׁטֶער הָאט זַיי גֶעשֶׁענְקְט ׳חַיִּים־אֲרוּכִים׳, דְּהַיְינוּ: ׳לַאנְג־לֶעבּן׳ – אוּן דֶער אַנְדֶערֶער הָאט זַיי גֶעשֶׁענְקְט ׳חַיִּים־טוֹבִים׳, דְּהַיְינוּ: ׳גוּט־לֶעבּן׳.

pe: _____

לאמיר זיך פאר הערן

די דרייצנסטע מעשה - די זיבן בעטלערס (6)

א. צו וועם האבן די מדינה פון דעם גארטן געשיקט שליחים זיי צו העלפן?
- ❑ צו דעם טויבן בעטלער
- ❑ צו די מדינה פון די עשירים
- ❑ צו דעם אגראדניק

ב. ווער איז אריין געגאנגען מיט די שליחים צו די מדינה פון דעם גארטן?
- ❑ דער טויבער בעטלער
- ❑ די עשירים
- ❑ דער אגראדניק

ג. וואס האט ער געהערט רעדן אין די מדינה?
- ❑ חיזוק און התעוררות
- ❑ לשון הרע
- ❑ ניבול פה

ד. וואס האט ער געזען אין די בתי דינים דארטן?
- ❑ אז זיי זענען עהרליכע דיינים
- ❑ אז זיי מאכן יושר'דיגע פשרות
- ❑ אז זיי נעמען שוחד און ס'איז נישטא ביי זיי קיין אמת

ה. וויאזוי האט דער מלך אכזר כליא געמאכט דעם טעם פון די מדינה?
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט ניבול פה אין די מדינה
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט שוחד אין די מדינה
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט ניאוף אין די מדינה

ו. וויאזוי האט דער מלך אכזר כליא געמאכט די מראה פון די מדינה?
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט ניבול פה אין די מדינה
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט שוחד אין די מדינה
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט ניאוף אין די מדינה

ז. וויאזוי האט דער מלך אכזר כליא געמאכט די ריח פון די מדינה?
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט ניבול פה אין די מדינה
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט שוחד אין די מדינה
- ❑ דורך די קנעכט וואס האבן אריין געברענגט ניאוף אין די מדינה

ח. וואס זאגט זיי דער בעטלער אויב זיי וועלן ריינינגן די מדינה פון די דריי כתות?
- ❑ אז עס וועט פאראכטן ווערן ביי זיי די מראה טעם און ריח
- ❑ אז זיי וועלן טרעפן דעם אגראדניק
- ❑ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ט. וואס האט דער טויבער בעטלער געגעבן דרשה געשאנק?
- ❑ חיים ארוכים
- ❑ חיים טובים
- ❑ ביידע תשובות זענען ריכטיג

י. האסטו געלערנט די מעשה פון די וואך?
- ❑ יא
- ❑ ניין
- ❑ א חלק

טיפער געטראכט

וואו נאך אין סיפורי מעשיות דערציילט דער חייליגער רבי וועגן א מדינה וואס עס איז פול מיט שקרים?

און וויאזוי רופט דער רבי די בתי דינים דארט ?

"דָּעַר מֶלֶךְ אַכְזָר הָאט בַּיי זַיי אִיבֶּער גִּילָאזְט דְּרַיי כִּתּוֹת קְנֶעכְט" – וועלכער צדיק האט געהאט דריי כתות... און וועלכע כתות ? ר"ל"ת

תשובות אויף פאריגע וואך

ווען האט דער רבי דערציילט פון דעם טויבן בעטלער ? ביום רביעי כ"ט אדר תק"ע (יסי מוורלת אות ס"ב)

וואו נאך ווערט דערמאנט אין ספורי מעשיות א "גארטן"? אין מעשה י"א בן מלך ובן שפחה שנתחלפו

וואו נאך ווערט דערמאנט אין ספורי מעשיות וועגן א רייכע מדינה? אין מעשה י"ב פון דער בעל תפילה

און מיט וועמען זענען געגאנגען די עשירים ביי די מעשה ? מיט דער טויבער בעטלער

און מיט וועמען זענען געגאנגען די עשירים ביי די אנדערע מעשיות ? מיט אלע צען אנשי המלך

צו ענטפערן די בחינות, רופט

02-5-3333-72

טרינקען נאר פון ריינע מקורות

אין די וואכעדיגע מעשה האבן מיר געלערנט, וזו די מדינה וואס איר גוט לעבן איז צוגרונד געגאנגען, האט געטראכט צו גיין צום "לאנד פון עשירות" כדי מען זאל זיי ראטעווען, און צוריקשטעלן דאס גוט לעבן וואס זיי האבן אמאל געהאט.

אבער דער בעטלער האט זיי אויפגעקלערט אז יענע וועלן זיי בכלל נישט קענען העלפן. פארקערט, ער האט זיי אנטפלעקט די סיבה פארוואס זייער טעם, ריח און מדאה זענען קאלייע געוואורן. ער האט זיי מגלה געווען אז אלע פראבלעמען אין זייער לעבן קומען פון די עבירות וואס זיי האבן געטון. ער האט זיי אויסגערעכנט בפרטיות אלע זייערע עבירות, וזו אז זיי נארן אפ איינער דעם צווייטן, זיי רעדן אומריינע רייד, און אזוי ווייטער...

דער צדיק, און נאר דער צדיק, איז דער וואס איז מגלה פאר אַ מענטש וואס ער דארף מתקן זיין. צומאל דאכט זיך אז מען קען זיך ווענדן צו אזעלכע וואס מיינען אז זיי קענען ראטעווען, פאררעכטן און העלפן. אבער ווען מען קומט צום צדיק, ווייסט ער גלייך צו אנצייגן אויפן שורש פונעם פגם, צוליב וואס זיי זענען אנגעקומען צום שמאלן פלאץ וואו זיי זענען אנגעקומען, און זענען דערווייטערט געוואורן פונעם באשעפער און געזונקען...

***

ר' שמואל, וועלוול'ס טאטע, האט כסדר באקומען טעלעפאן רופן פון די מלמדים. זיי האבן נישט אויפגעהערט זיך אפצורעדן אויף וועלוול - אז ער פירט זיך נישט אויף ווי עס דארף צו זיין, סיי ביי די לימודים און סיי זיין התנהגות מיט די חברים. ר' שמואל האט נישט געוואוסט וואס צו טון. ער האט געטראכט צו זיך: ווער איז דער ריכטיגער מענטש וואס גייט אים דא קענען העלפן? ער האט דאך שוין עטליכע מאל געשמועסט מיט זיין טייערן זון, אים מסביר געווען מיט גוטנס און מיט בייזנס, פרובירט צו מוסר'ן, אבער מיט דעם אלעם, זעט מען נאך אלץ נישט קיין פארבעסערונג. די שערי ישועה האבן זיך נאך נישט געעפנט. ווער קען פאררעכטן ביי מיין זון דאס וואס ער איז קאלייע געוואורן? ווער קען אים מדריך זיין, אים צו העלפן זיך צוריקכאפן אויפן באן וואס פארט אויפן דרך המלך?

נאך מעריב אין בית המדרש, האט ר' שמואל געשמועסט מיט זיין חבר ר' נחמן און אים דערציילט וואס ער מאכט ליידער מיט. "אפשר האסטו אַ גוטע עצה פאר מיר?" האט ער אים געפרעגט.

"גיי צום צדיק," האט ער אים געזאגט. "דער צדיק האט אַ פונקטליכע הדרכה לויטן שורש נשמה. און ער וועט וויסן דיר צו זאגן פונקטליך וואס דיין נשמה דארף. לערן זיינע ספרים, פארטיף זיך אין זיינע

חלק מהוצאת הגליון נתנדב ע"י
הר"ר יוסף זאב בראווער הי"ו
לרגל נישואי בתו למזל טוב

המשך אויף זייט 9